

XIII – UN EUCALIPTO PON A S'A VOZ

Ao que non me petou pór nome. Porque está moi ben o de poñerllo a todo, mais a un eucalipto... Xa sei que lle chamei Arnaldo ao lagarto, Berete ao que pode que sexa un escacho e Gradicela á estrelamar, pero non estou moi convencido de poñerllo ao eucalipto... Desculpa, quizais non teña hoxe o día. Se llo queres poñer ti, adiante, es moi dono, este relato en canto saíu do prelo e caeu nas túas mans, xa é asunto teu.

A miña familia procede de fóra, non vou negar o evidente, mais non son tampouco un sen papeis calquera deses que chegan por aí abaixo, ou arriba, tanto me ten.

Levamos tanto tempo aquí, dende que o tal frei Rosendo Salvado enviou de Australia as primeiras sementes, seica vai para dous séculos, que eu me sinto da casa. Si, da casa, aínda que nós o das xeadas sigamos sen levalo demasiado ben. Porque, a ver, dime, quen é da casa de certo neste país, que, ao final, como te poñas a indagar no pedigree de cadaquén a verdade agroma, e resulta que todo é de importación; do que menos desconfías resulta que é tan estranxeiro coma min. Nesta terra, por moito que a ti o monte che pareza natural, todo che son leiras. Ou es dos que cren que só se cultivan as patacas e os pementos de Padrón? Poderías parar un pouco e pensalo, a ver o que me dis despois.

As froiteiras e as árbores dos parques proveñen de todos os recunchos do planeta, trouxeron a maioría como adorno ou polos froitos. Das demais, malia que penses que son de aquí de toda a vida, habería moitiño que falar. Podería dicirche, por exemplo, que a meirande parte das especies de piñeiros chegou cos romanos. O que chaman do país non é tal nin por asomo, abunda porque levan douscentos anos con repoboacións pero é, igual que o manso, de orixe mediterránea; ao de repoboación tamén lle chaman de Monterrei, pero non porque sexa da banda de Ourense senón dun algo máis lonxe, de México. Do único galego, o rubio, xa apenas queda ningún, e se sobrevive é froito asemade da repoboación.

Podemos falar tamén dos soutos, por que non? Os castiñeiros

viñeron outra volta cos romanos, aínda que coído que antes algún debía de haber. Espalláronse logo por mor da calidade da súa madeira e polas castañas, pois antes de que o millo e as patacas chegasen das Américas eran parte importante da mantenza da xente, por iso é que había un a carón de cada aldea, ou que pensabas? O do carballo é outro tema, non o vou negar. Están aquí dende hai moito tempo, xa nin se recorda, mais tampouco crerás que se forman carballeiras de xeito espontáneo e natural. Moi boa a súa madeira; a podremia non pode con ela, e seica del se aproveita todo: a casca, as landras e as pólas novas, e tamén as follas para coceduras e meigallos. Moita superstición che houbo sempre! Si, moi útil o carballo, pero non están os tempos nin as economías para agardar que medren; dúas xeracións, se non son tres, para tirarlles rendemento. Onde estea unha plantación de crecemento rápido que saquen do medio o resto! Ao final, que queda?, se até replantan os toxos con sementes traídas de Euskadi. Non te enganes: o certo é que apenas quedan bosques, quitando algún medio anoréxico que anda agochado polas montañas do interior do país, e que, co cambio do clima, aínda haberá que resistir a invasión de hordas de novas especies exóticas.

En canto a min, non hai quen me faga sombra. É moito o que podo dicir no meu favor, que estes son tempos moi competitivos e o que non se espila vai aviado. Coñeces acaso algunha outra especie que xere beneficios máis rápido, que en apenas quince anos estea dando madeira aproveitábel? E quen

dá maior volume e calidade para pasta de papel? Que esoutra ría, a de P, estea como está non é culpa miña, busca noutro sitio o responsábel. Cando colles catarreira ou andas mal do peito, logo si, ben que te acordas; e en canto aos mobles e ás bateas, se acoden a min para facelas ben claro está o porqué. Ademais, eu poño a nota exótica; unha especie australiana neste país tan insulso e aburrido. É a globalización, que xa hai ben tempo que non existen as barreiras; as fronteiras quedaron obsoletas. Mágoa que non se dean os coalas e os canguros para facerme un pouco de compañía.